

EDUSKUNNAN VASTAUS 81/2003 vp

Hallituksen esitys laiksi tuomareiden nimittämisestä annetun lain muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien täydentämisestä tuomioistuinten henkilöstön kielitaitoa koskevilla säännöksillä

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi tuomareiden nimittämisestä annetun lain muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien täydentämisestä tuomioistuinten henkilöstön kielitaitoa koskevilla säännöksillä (HE 103/2003 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 3/2003 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

tuomareiden nimittämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomareiden nimittämisestä 25 päivänä helmikuuta 2000 annetun lain (205/2000) 1 §:n 3 momentti, 11 §:n otsikko sekä 12 ja 13 § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

— — — — —
Valtakunnanoikeudesta säädetään Suomen perustuslaissa.

11 §

Tuomareiden yleiset kelpoisuusvaatimukset ja nimitysperusteet

— — — — —

12 §

Tuomareiden suomen ja ruotsin kielen taitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset

Tuomariksi voidaan nimittää 11 §:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö, jolla on tuomioistuimen tuomiopiirin väestön enemmis-

tön kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito sekä:

1) yksikielisessä tuomioistuimessa toisen kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito ja tyydyttävä suullinen taito; sekä

2) kaksikielisessä tuomioistuimessa toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Ahvenanmaan käräjäoikeuden ja Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen tuomareiden kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Erivapaus

Tuomarin viran kelpoisuusvaatimuksista ei voida myöntää erivapautta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa tuomarin virkaan nimitettynä oleva on kielitaidon osalta edelleen kelpoinen sellaiseen tuomarin virkaan, johon hän oli kielitaidon osalta kelpoinen ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen tämän lain voimaantuloa määrääjäksi nimitetty tuomari on kielitaidon osalta kelpoinen virkasuhteeseen sen määräajan loppuun.

Määräaikaiseksi tuomariksi yksikieliseen tuomioistuimeen voidaan tämän lain voimaan tultua nimittää viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2004 päättyväksi määrääjäksi henkilö, joka on osoittanut toisen kielen välttävää suullista taitoa ja joka muilta osin täyttää lain kelpoisuusvaatimukset.

Laki

hovioikeuslain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun hovioikeuslain (56/1994) 6 § seuraavasti:

6 §

Hovioikeuden esittelijät

Hovioikeuden esittelijöitä ovat asessori ja viskaali. Kelpoisuusvaatimuksena asessorin ja viskaalin virkaan on oikeustieteen kandidaatin tutkinto sekä kokemusta tuomarin tehtävistä.

Kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena esittelijän virkaan on hovioikeuden tuomio-

piirin väestön enemmistön kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito sekä:

1) yksikielisessä hovioikeudessa toisen kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito ja tyydyttävä suullinen taito; sekä

2) kaksikielisessä hovioikeudessa toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Myös hovioikeuden jäsen voi toimia asian esittelijänä. Työjärjestyksessä voidaan muikin 2 momentissa säädetyt kelpoisuusvaatimukset täyttävä virkamies määrätä esittelijäksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa esittelijän virkaan nimitettynä oleva on kielitaidon osalta edelleen kelpoinen sellaiseen esittelijän virkaan, johon hän oli kielitaidon osalta kelpoinen ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen tämän lain voimaantuloa määräaikaiseksi esittelijäksi nimitetty on kielitaidon osalta

kelpoinen virkasuhteeseen sen määräajan loppuun.

Määräaikaiseksi esittelijäksi yksikieliseen tuomioistuimeen voidaan tämän lain voimaan tultua nimittää viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2004 päättyväksi määräajaksi henkilö, joka täyttää laissa säädetyt kelpoisuusvaatimukset muilta osin kuin tuomiopiirin toisen kielen tyydyttävän suullisen taidon osalta.

Laki

käräjäoikeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun käräjäoikeuslain (581/1993) 13 a §, sellaisena kuin se on laissa 1182/2000, ja
lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

4 a §

Käräjäviskaaliksi voidaan nimittää 3 a §:n 2 momentissa ja notaariksi 4 §:n 2 momentissa säädetyt kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö, jolla on käräjäoikeuden tuomiopiirin väestön enemmistön kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito sekä:

1) yksikielisessä käräjäoikeudessa toisen kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito ja tyydyttävä suullinen taito; sekä

2) kaksikielisessä käräjäoikeudessa toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Ahvenanmaan käräjäoikeuden notaarien kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla valtioneuvoston asetuksella.

13 a §

Käräjäoikeudessa voi olla maa-oikeuden käsittelyksi säädettyjä asioita varten maa-oikeusinsinöörin virkoja. Maa-oikeusinsinööri on toimivaltainen käsittelemään maa-oikeusasioita myös muissa maa-oikeusasioita käsittelevissä käräjä-

oikeuksissa. Maa-oikeusinsinöörien yhteistointialueista heidän työtilanteensa mukaan määrätään oikeusministeriön asetuksella.

Maa-oikeusinsinöörin virkaan vaaditaan teknillisessä korkeakoulussa maanmittauksen alalla suoritettu tehtävään soveltuva diplomi-insinöörin tutkinto sekä hyvä kokemus kiinteistötoimistusten suorittamisessa ja hyvä perehtyneisyys kiinteistöjen arviointiin.

Kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena maa-oikeusinsinöörin virkaan nimitettävällä on käräjäoikeuden tuomiopiirin väestön enemmistön kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito sekä:

1) yksikielisessä käräjäoikeudessa toisen kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito ja tyydyttävä suullinen taito; sekä

2) kaksikielisessä käräjäoikeudessa toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Maa-oikeusinsinööri nimitetään virkaan samassa järjestyksessä kuin käräjätuomarista säädetään. Tuomarivalintalautakunnan tulee ennen nimitysesityksen tekemistä hankkia maa-oikeusinsinöörin viran hakijoista maanmittaus-

laitoksen keskushallinnon lausunto. Maa- ja metsäministeriön on perustuslaissa tuomareille säädetty virassapysymisoikeus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa kärjäviskaalin virkaan nimitettynä oleva on kielitaidon osalta edelleen kelpoinen sellaiseen kärjäviskaalin virkaan, johon hän oli kielitaidon osalta kelpoinen ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen tämän lain voimaantuloa määräajaksi kärjäviskaaliksi nimitetty on kielitaidon osalta kelpoinen virkasuhteeseen sen määräajan loppuun ja ennen tämän lain voimaantuloa notaariksi nimitetty harjoittelukauden loppuun.

Määräajaiseksi kärjäviskaaliksi ja notaariksi yksikieliseen tuomioistuimeen voidaan tämän lain voimaan tultua nimittää viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2004 päättyväksi määräajaksi henkilö, joka täyttää laissa säädetty kelpoisuusvaatimukset muilta osin kuin tuomiopiirin toisen kielen tyydyttävän suullisen taidon osalta.

Laki

Korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Korkeimmasta hallinto-oikeudesta 22 päivänä heinäkuuta 1918 annetun lain (47/1918) 2 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 107/2000, seuraavasti:

2 a §

Sivutoimisen jäsenen kelpoisuusvaatimukse-
na on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tek-
niikan tai luonnontieteiden alalta. Lisäksi hänel-
tä edellytetään, että hän on perehtynyt sovellet-
tavaan lainsäädännön alaan kuuluihin tehtäviin.
Kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena
ympäristöasiantuntijaneuvokseksi nimitettäväl-
lä sivutoimisella jäsenellä on suomen kielen

hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin
kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa määräajaksi
sivutoimiseksi jäseneksi nimitetty on kielitai-
don osalta kelpoinen sivutoimisen jäsenen tehtä-
vään sen määräajan loppuun.

Laki

hallinto-oikeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 26 päivänä maaliskuuta 1999 annettuun hallinto-oikeuslakiin (430/1999) uusi 8 a § sekä
10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 106/2000, uusi 2 momentti seuraavasti:

8 a §

Asiantuntijajäsenten kielitaitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset

Hallinto-oikeuden asiantuntijajäseneksi ja varajäseneksi voidaan määrätä 8 §:ssä säädettyt kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö, jolla on hallinto-oikeuden tuomiopiirin väestön enemmistön kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä:

1) yksikielisessä hallinto-oikeudessa toisen kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito ja tyydyttävä suullinen taito; sekä

2) kaksikielisessä hallinto-oikeudessa toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen asiantuntijajäsenten ja varajäsenten kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Esittelijät

Kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena esittelijän virkaan on hallinto-oikeuden tuo-

miopiirin väestön enemmistön kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito sekä:

1) yksikielisessä hallinto-oikeudessa toisen kielen tyydyttävä ymmärtämisen taito ja tyydyttävä suullinen taito; sekä

2) kaksikielisessä hallinto-oikeudessa toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa määräajaksi määrätty asiantuntijajäsen ja varajäsen on kielitaidon osalta kelpoinen tehtävään sen määräajan loppuun.

Tämän lain voimaan tullessa esittelijäksi nimitettynä oleva on kielitaidon osalta edelleen kelpoinen sellaiseen esittelijän virkaan, johon hän oli kielitaidon osalta kelpoinen ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen tämän lain voimaantuloa määräajaksi esittelijäksi nimitetty on kielitaidon osalta kelpoinen virkasuhteeseen sen määräajan loppuun.

Määräajaiseksi esittelijäksi yksikieliseen hallinto-oikeuteen voidaan tämän lain voimaan tultua nimittää viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2004 päättyväksi määräajaksi henkilö, joka täyttää laissa säädettyt kelpoisuusvaatimukset muilta osin kuin tuomiopiirin väestön toisen kielen tyydyttävän suullisen taidon osalta.

Laki**vakuutus oikeuslain 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä helmikuuta 2003 annetun vakuutus oikeuslain (132/2003) 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti seuraavasti:

4 §

Lääkärijäsenten kelpoisuus ja määrääminen

Lääkärijäsenen ja lääkäri varajäsenen tulee

olla laillistettu lääkäri. Lääkärijäsenellä ja lääkäri varajäsenellä tulee olla suomen kielen hyvä

suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

5 §

Muiden sivutoimisten jäsenten määrääminen

Valtioneuvosto määrää vakuutusoikeuteen riittävän määrän työoloja tai yritystoimintaa tuntevia sekä sotilasvamma-asioita tuntevia sivutoimisia jäseniä sekä heidän varajäseniään oikeusministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan, kuitenkin enintään siihen asti, kunnes he saavuttavat 6 §:ssä säädetyn eroamisiän. Tässä tarkoitetut sivutoimiset jäsenet ja heidän varaja-

senensä tulee määrätä siten, että heidän keskuudessaan on riittävästi sekä suomen kielen taitoisia että ruotsin kielen taitoisia henkilöitä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa määrääjäksi määrätty lääkärijäsen ja lääkärivarajäsen sekä muu sivutoiminen jäsen ja hänen varajäsenensä on kielitaidon osalta kelpoinen tehtävään sen määrääjän loppuun.

Laki

työtuomioistuimesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan työtuomioistuimesta 31 päivänä heinäkuuta 1974 annetun lain (646/1974) 6 §, sellaisena kuin se on laissa 214/2000, seuraavasti:

6 §

Työtuomioistuimen jäseneksi ja varajäseneksi voidaan nimittää kaksikymmentä vuotta täyttänyt Suomen kansalainen, joka ei ole konkursissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Työtuomioistuimen 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla jäsenellä ja hänen varajäsenellään tulee olla suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Työtuomioistuimen 2 §:n 3 momentissa tarkoitettut jäsenet tulee nimittää siten, että heidän

keskuudessaan on riittävästi sekä suomen kielen taitoisia jäseniä että ruotsin kielen taitoisia jäseniä.

Presidentti, työtuomioistuinneuvos ja jäsen sekä varajäsen on velvollinen eroamaan täytettyään 67 vuotta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa määrääjäksi työtuomioistuimen jäseneksi ja varajäseneksi nimetty on kielitaidon osalta kelpoinen tehtävään sen määrääjän loppuun.

Laki

markkinaoikeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 28 päivänä joulukuuta 2001 annettuun markkinaoikeuslakiin (1527/2001) uusi 5 a § seuraavasti:

5 a §
Asiantuntijajäsenten kielitaitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset

Markkinaoikeuden asiantuntijajäseneksi voidaan määrätä 5 §:ssä säädetyt kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö, jolla on suomen kielen

hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Ennen tämän lain voimaantuloa määräajaksi määrätty asiantuntijajäsen on kielitaidon osalta kelpoinen tehtävään sen määräajan loppuun.

Laki

sotilasoikeudenkäyntilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 25 päivänä maaliskuuta 1983 annettuun sotilasoikeudenkäyntilakiin (326/1983) uusi 10 a § seuraavasti:

10 a §
Alioikeuden sotilasjäsenet ja heidän varajäsenensä tulee määrätä siten, että heidän keskuudessaan on riittävästi sekä suomen kielen taitoisia sotilasjäseniä että ruotsin kielen taitoisia sotilasjäseniä.

Korkeimman oikeuden ja hovioikeuden sotilasjäsenellä on kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena suomen kielen hyvä suullinen ja

kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Ennen tämän lain voimaantuloa määräajaksi määrätty sotilasjäsen on kielitaidon osalta kelpoinen tehtävään sen määräajan loppuun.

Laki

patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun lain (576/1992) 9 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

9 §

— — — — —
Kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimukse-
na yli-insinöörineuvokseksi määrättävällä on
suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito
sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjal-
linen taito.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa määräajaksi
määrätty yli-insinöörineuvos on kielitaidon
osalta kelpoinen tehtävään sen määräajan lop-
puun.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 2003